

סדר הלימוד ליום כ טבת [יום 109 בשנה]

פָּתַח אותו זָקֵן וְאָמַר, (קהלת יב) וַיָּשׁוּב הָעֶפְרַיִם עַל הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה. פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ הַחֲבָרִים בְּחֶרֶב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. (וְשֵׁם שְׁנֵינֵינוּ) וַיָּשׁוּב הָעֶפְרַיִם עַל הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה. כָּאֵן הוּא מֵה שֶׁכְּתוּב וְהִכְנַעְנִי אֶז בְּאָרֶץ, כְּשֶׁהָיָה וְדָאִי. וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה, מֵה זֶה וְהָרוּחַ תָּשׁוּב? זֶה שְׂכִינָה, שֶׁהִיא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. כְּשֶׁרָאֲתָה שְׂכִינָה בְּאוֹתָם עֲשֵׂרָה מִסְּעוֹת שְׁנֹסְעָה, וְלֹא רָצוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשׁוֹלֵט הַסְטֵרָא אַחֲרָא עַל הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וּפְרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים.

בֵּא וּרְאֵה, רוּחַ שֶׁל אִישׁ צָדִיק מִתְעַטֵּר בְּדַמוֹת בְּגָן עֵדֶן שְׁלֵמָטָה, וּבְכָל הַשְּׂבָתוֹת וְהַמוֹעֲדִים וְרֵאשֵׁי חֳדָשִׁים מִתְעַטְרוֹת רוּחוֹת וּמִתְפַּשְׁטוֹת, וְעוֹלוֹת לְמַעְלָה. כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ נִשְׁמָה עֲלִיוֹנָה קְדוּשָׁה לְמַעְלָה, כִּף גַּם עוֹשֶׂה בְּרוּחַ הַזֵּאת לְמַטָּה בְּגָן עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן כְּשֶׁעוֹלָה לְפָנָיו, וְאוֹמֵר: זֹהִי רוּחַ פְּלוּנֵי הַגּוֹף. מִיָּד מַעֲטֵר אוֹתָהּ הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתָהּ רוּחַ בְּכֻמָּה עֲטָרוֹת וּמִשְׁתַּעֲשֵׂע בָּהּ.

וְאִם תֹּאמַר, שֶׁהָרִי מִשׁוֹם רוּחַ זֶה הַשְּׂאִיר הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵה שֶׁעָשָׂה לְנִשְׁמָה – לֹא כִּף! אֲלֵא שְׂאֵרָה כְּסוּתָהּ וְעִנְתָּהּ לֹא יִגְרַע. אֵלֶּה אוֹתָם שְׁלֵשֶׁת הַשְּׂמוֹת הָעֲלִיוֹנִים שֶׁעִין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זוֹלָתָהּ. וּבְכָל בְּעוֹלָם הֵבֵא וְנִמְשְׁכוּ מִשָּׁם. אַחַד מֵהֶם שְׂאֵרָה – מְשִׁיכָה שֶׁל הַתְּנוּצָצוֹת וְאוֹר שְׂמֵאִיר בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר, מְזוֹן (לְנִי) שֶׁזֶן לְכָל, וְנִקְרָא יְהו"ה עִם נִקּוּד אֱלֹהִי"ם. שְׂאֵרָה בְּהַפּוּךְ אוֹתִיּוֹת – אֲשֶׁר ה', וְזֶה (בְּרֵאשִׁית מַט) מֵאֲשֶׁר שְׂמֵנָה לְחֵמוֹ, וְזֶה הוּא שְׂאֵרָה.

כְּסוּתָהּ – פְּרִישָׁה שֶׁל הַמֶּלֶךְ. זֶה מְשִׁיכָה אַחֲרַת שְׂמֵאִירָה וְשׁוֹמְרַת אוֹתָהּ תָּמִיד, פְּרִישָׁה שֶׁל לְבוּשׁ הַמֶּלֶךְ שֶׁפּוֹרֵשׁ עָלֶיהָ אֱלוֹהִים. זֶה בְּבִגְדוֹ כֵּה תָּמִיד, שֶׁלֹּא זֶה מְמַנָּה, וְזֶהוּ כְּסוּתָהּ.

וְעִנְתָּהּ, מִי הוּא? זֶה מְשִׁיכָה מִן הָעוֹלָם הֵבֵא שְׂבוּ הַכֹּל. ה' צְבָאוֹת הוּא, וְזֶהוּ שְׂמֵאִיר בְּכָל הָאוֹרוֹת הַנִּסְתָּרִים הָעֲלִיוֹנִים שֶׁל עֵץ הַחַיִּים שְׂבוּ שְׂמוֹנָה עוֹנָה, שְׂמֵשׁ הִיא יוֹצֵאת, וְכָל זֶה בְּעֵדוֹן וּתְשׁוּקָה שֶׁל הָעוֹלָם הֵבֵא.

שְׁלֹשׁ אֵלֶּה לֹא יִגְרַע לָהּ, כְּשֶׁהִיא זֹכָאִית כְּרָאוּי. וְאִם אֵינָה כְּרָאוּי, שְׁלֹשׁ אֵלֶּה נִגְרָעוֹת מִמֶּנָּה, שְׁלֹא יַעֲשֶׂה לָּהּ עֲטָרָה אֶפְלוּ מֵאֶחָד מֵהֶם. בֹּא וּרְאֵה מַה כָּתוּב, וְאִם שְׁלֹשׁ אֵלֶּה לֹא יַעֲשֶׂה לָּהּ – שְׁלֹא זָכְתָה בָּהֶם, וַיִּצְאָה חֲנָם אֵין כֶּסֶף – תִּצָּא מִלְּפָנָיו, וְדוּחָה אוֹתָהּ הַחוּצָה. אֵין כֶּסֶף – אֵין לָהּ כֶּסֶף וְלֹא עֲדוּן כָּלֵל.

עַד כָּאֵן מוֹכִיחָה הַתּוֹרָה שְׁכָל הָעֲצוֹת תְּלוּיוֹת בָּהּ, וְנוֹתַנָּת עֲצָה טוֹבָה לְבְנֵי אָדָם. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה נִחְזָר לְדַבְרִים הָרָאוּשׁוֹנִים, בְּאוֹתָהּ שְׁמִירָה עֲלִיוֹנָה שְׁפוּרֶשׁ עֲלֶיהָ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדִי שְׁלֹא תִהְיֶה לְעַם נִכְרִי, שְׁהָרִי בְּגָדוֹ בָּהּ, וְשְׁמִירָה הִיא לָּהּ תָּמִיד.

וְאִם לְבָנוּ יִיעֲדָנָה כְּמִשְׁפֵּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ. אָמַר אוֹתוֹ זָקֵן, חֲבָרִים, כְּשֶׁתִּלְכּוּ לְאוֹתוֹ הַסֵּלַע שֶׁהָעוֹלָם סָמוּךְ עֲלָיו, אָמְרוּ לוֹ שִׁיזְכֹּר אֶת יוֹם הַשְּׁלֵג שֶׁנִּזְרָעוּ פּוֹלִים לְחֻמְשִׁים וּשְׁנַיִם גְּוָנִים, וְאַחַר כֵּן קָרְאוּ אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, וְהוּא יֹאמֶר לָכֶם.

אָמְרוּ, בְּבִקְשָׁה מִמֶּךָ, מִי שֶׁהִתְחִיל אֶת הַדְּבָר – הוּא שִׁיאֲמַר! אָמַר לָהֶם, וְדַאי שִׁידַעְתִּי שְׁאַתֶּם צְדִיקִים, וַיֵּשׁ לְרִמּוֹ לָכֶם רִמּוֹ שֶׁל חֲכָמִים. וְעַל מַה שְּׁאֲנִי אוֹמֵר, כְּשֶׁתִּזְכְּרוּ לוֹ סִימָן זֶה, הוּא יִשְׁלִים אֶת זֶה. עֲכָשׁוּ יֵשׁ לוֹמֵר מִי הוּא שְׁנִקְרָא בֵּן לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בֹּא וּרְאֵה, כָּל מִי שֶׁהוּא זוֹכֵה לְשֵׁלֶשׁ עֲשָׂרָה שָׁנִים וְמַעְלָה, נִקְרָא בֵּן לְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל. וְכָל מִי שֶׁהוּא מִבֶּן עֲשָׂרִים שָׁנָה וְמַעְלָה וְזוֹכֵה בָּהֶם, נִקְרָא בֵּן לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְדַאי. (דְּבָרִים יד) בְּנִים אַתֶּם לָהּ אֱלֹהֵיכֶם.

כְּשֶׁהִגִּיעַ דּוֹד לְשֵׁלֶשׁ עֲשָׂרָה שָׁנָה וְזָכָה בְּאוֹתוֹ יוֹם שְׁנִכְנַס לְאַרְבַּע עֲשָׂרָה, אָז כָּתוּב (תְּהִלִּים ב) ה' אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתָּה אָנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ. מַה הַטַּעַם? שְׁהָרִי מִקֵּדָם לָזֶה לֹא הָיָה לוֹ בֵּן, וְלֹא שָׁרְתָה עֲלָיו נִשְׁמָה עֲלִיוֹנָה, שְׁהָרִי בְּשָׁנוֹת עֲרָלָה הוּא הָיָה, וּמִשּׁוֹם כֵּן אָנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ, הַיּוֹם וְדַאי יִלְדְּתִיךָ. אָנִי, וְלֹא הִצַּד הָאֲחֵר, כְּמוֹ שֶׁהָיָה עַד עֲכָשׁוּ, אָנִי לְבָדִי. בֵּן עֲשָׂרִים שָׁנִים, מַה כָּתוּב בְּשִׁלְמָה? (מְשִׁלֵּי ד) כִּי בֵּן הָיִיתִי לְאָבִי, לְאָבִי מִמֶּשׁ וְדַאי.

וְאִם לְבָנוּ יִיעֲדָנָה. בֵּן שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה שָׁנִים וְמַעְלָה, שְׁהָרִי יִצָּא מִרְשׁוֹת הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁהִזְדַּמֵּן לוֹ. מַה כָּתוּב? כְּמִשְׁפֵּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ. מַה זֶה כְּמִשְׁפֵּט הַבְּנוֹת? שְׁנִינּוּ, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם רוֹאֵה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אוֹתוֹ תִּינּוֹק שְׁעוֹמֵד בְּרִשְׁוֹת הָעֲרָלָה, וְהוּא יוֹצֵא מִמֶּנָּה וְנִמְשָׁךְ

לבית הספר, ושובר אותה. מה עשה הקדוש ברוך הוא לאותה נשמה? מכניס אותה לגרן (חדר למיד) שלו, ונותן לה מתנות ואוצרות רבים ומקשט אותה בקשויטים עלאיים, עד הזמן שמכניסה לחפה עם אותו (תוף אותו) בין משלש עשרה שנים ומעלה.

אם אחרת יקח לו. כאן יש סוד הסודות שלחכמים נמסרו, ויש להודיע בראשונה דבר אחד. בא וראה, ביום השבת, בשעה שמתקדש היום, יוצאות נשמות מתוף עץ החיים, ומנשבות אותן הנשמות הקדושות לתחתונים ונחים בהם כל יום השבת. ואחר שיוצאת השבת, עולות כל הנשמות ומתעטרות בעטרות קדושות למעלה. (וכשמעטרות באותו טוב, אלו הם בעליו של אותו טוב ודאי) אף כאן מזמין הקדוש ברוך הוא את אותו האיש, וזוהי נשמה אחרת, ואף על גב שזו מזמנת לו, הנשמה שהיתה לו בראשונה, שארה הראשונה, כסותה וענתה לא יגרע, כמו שנתבאר.

בכה אותו זקן כמקדם, והוא אמר לנפשו, זקן זקן, כמה יגעת להשיג דברים קדושים אלו, ועכשו תאמר אותם ברגע אחד?! אם תאמר שתחוס על אותם הדברים ולא תאמר אותם – הרי כתוב (משלי ג) אל תמנע טוב מבעליו בהיות לאל ידך לעשות.

מה זה אל תמנע טוב מבעליו? אלא הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל הם כאן, שהרי בכל מקום שנאמרים דברי תורה, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל שם ומקשיבים להם. ואז אותו עץ של טוב ורע, בשעה שהולכים משם ומקשיבים לאותם דברים, אותו צד הטוב מתגבר ומתעלה למעלה, והקדוש ברוך הוא עם כנסת ישראל מתעטרים באותו טוב, ואלה הם בעליו של אותו טוב.

זקן זקן, אתה אמרת דברים אלו ולא ידעת אם הקדוש ברוך הוא כאן, ואם אלה שעומדים כאן זכאים לדברים האלה. אל תפחד, זקן, שהרי היית בכמה קרבות של גברים חזקים ולא פחדת, ועכשו אתה פוחד?! אמר דבריה, שהרי ודאי כאן הקדוש ברוך הוא עם כנסת ישראל, ואשרי הם אלה שכאן. ואם לא כך, לא היינו פוגשים אותם ולא התחלנו בדברים הללו. אמר דבורה, זקן, אמר ללא פחד.

פתח ואמר, (תהלים קד) ה' אלהי גדלת מאד הוד והדר לבשת. ה' אלהי – זו ראשית האמונה, עלית המחשבה והעולם הבא, סוד אחד

בלא פרוד. גדלת - זו הראשית, היום הראשון ואותם ימים עתיקים, צד הימין. מאד - זהו צד השמאל.

הוד והדר לבשת - אלו שני בדי ערבות. עד כאן, כיון שהגיע לתוך עץ החיים, נטמן ולא התעלה להיות במנין משום אותו מאד. מה זה מאד? השמאל, שכל הענפים שלמטה ובכלל ענף מר אחד. ולכן נטמן אותו עץ החיים ולא רצה להיות במנין הזה, עד שחזר כמו מקדם ושבח בגון אחר.

ואמר, עטה אור כשלמה - זו ראשיתו (של האור) של היום הראשון. נוטה שמים - כאן נכלל השמאל, ולא אמר מאד, נכלל השמאל בימין להיות מאיר בכלל של שמים. המקרה במים עליותיו - כאן יוצא בשמחה אותו עץ החיים, הנהר שיוצא מעדן, ונשרשו בו במימיו אותם שני בדי ערבות, שהם גדלים במימיו. זהו שכתוב (אותו אילן החיים, ונשרשו בו אותם שני בדי ערבות, שהם גדלים במימיו, ואותו נהר יוצא מעדן, וזהו) (תהלים קד) המקרה במים עליותיו. מי הם עליותיו? אלו בדי ערבות.

וזהו שכתוב (ירמיה יז) ועל יובל ישלח שרשיו. וזהו סוד הכתוב (תהלים מו) נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים. מי הם פלגיו? אלו הם שרשיו, וכך נקראים. עליותיו, שרשיו, פלגיו - כלם נשרשו באותם המים של אותו נהר.

השם עבים רכובו - זה מיכאל וגבריאל, אלה הם עבים. המהלך על כנפי רוח, לתת רפואה לעולם, וזהו רפאל. מכאן והלאה עשה מלאכיו רוחות וגו'. זקן זקן, אם כל אלה ידעת, אמר ואל תפחד, אמר דבריה ויאירו דברי פיך! שמחו החברים, והיו מקשיבים בשמחה לדבריו הקדושים. אמר, אי זקן, אי זקן, במה הכנסת את עצמך, נכנסת לים הגדול? יש לך לשוטט ולצאת משם.

אם אחרת יקח לו. כמה גלגולים עתיקים יש כאן שלא התגלו עד עכשו, וכלם אמת כראוי, שאין לסטות מדרך אמת אפלו כמלא נימה. בתחלה (עפה) יש להתעורר, נשמות הגרים כלן פורחות מתוך גן עדן בדרך נסתר. כשמסתלקות מן העולם הזה, נשמותם שהרויחו מתוך גן העדן, לאיזה מקום חוזרות?

אף שנינו, מי שנוטל ואוחז בנכסי הגר בתחלה, זוכה בהם. אף כך כל אותן הנשמות הקדושות העליונות שמזמין אותן הקדוש

ברוך הוא למטה, כפי שאמרנו, כלן יוצאות לזמנים ידועים, (ועולות) כדי להשתעשע בגן עדן (העליון), ופוגעות באותן נשמות הגרים. מי שאוחז בהן מאותן הנשמות (שעולות), אוחז בהם וזוכה בהם, ומתלבשים בהם ועולים. וכלן עומדות בלבוש זה, וירדו לתוך הגן בלבוש הזה, משום שבגן עדן לא עומדות שם אלא בלבוש כל אלו שעומדות שם.

אם תאמר שבשביל הלבוש הזה גורעים אותן נשמות מכל הענג שהיה להן בתחלה, הרי כתוב אם אחרת יקח לו שארה כסותה וענתה לא יגרע? בגן עומדות בלבוש זה, שקדמו לאחז בהם וזוכות בהם, וכשעולות למעלה מתפשטות ממנו, שהרי שם לא עומדות בלבוש.

בכה אותו זקן כמקדם ואמר לנפשו, זקן זקן, בודאי יש לך לבכות, בודאי יש לך לשפך דמעות על כל דבר ודבר, אבל גלוי לפני הקדוש ברוך הוא ושכינתו הקדושה שאני ברצון הלב ובעבודתם אמרתי, משום שהם בעליו של כל דבר ומתעטרים בהם.

כ אותן נשמות קדושות, כשיורדות לעולם הזה כדי לשרות כל אחת על מקומן שראויים להם לבני אדם, כלן יורדות מלבשות באותן הנשמות שאמרנו, וכך נכנסות לזרע הקדש. ובמלבוש זה עומדות להשתעבד מהם בעולם הזה. וכשנשאבים אותם לבושים מדברי העולם הזה, אותן נשמות קדושות נזונות (נהנות) מהריח שמריח מתוך הלבושים הללו.

כ הדברים הנסתרים שהקדוש ברוך הוא עשה, הכניס אותם לתורה הקדושה, והכל נמצא בתורה, ואותו דבר נסתר גלתה אותו התורה, ומיד התלבש בלבוש אחר, ונטמן שם ולא התגלה. והחכמים שהם מלאים עינים, אף על גב שאותו הדבר נסתר בלבושו (שם), רואים אותו מתוך לבושו, ובשעה שהתגלה אותו דבר, טרם יכנס ללבוש, זורקים בו פקיתת עין, ואף על גב שמיד נסתר, לא נאבד מעיניהם (נ"א מהם).

בכמה מקומות הזהיר הקדוש ברוך הוא על הגר (כדי) שיזהרו בו זרע הקדש, ואחר הוציא דבר נסתר מנרתיקו. וכיון שהתגלה, חוזר מיד לנרתיקו והתלבש שם.

בַּיּוֹן שֶׁהִזְהִיר עַל הַגֵּר בְּכֹל אוֹתָם מְקוֹמוֹת, יֵצֵא הַדָּבָר מִנִּרְתִּיקוֹ וְהִתְגַּלָּה וְאָמַר, וְאַתֶּם יִדְעֶתֶם אֶת נַפְשׁ הַגֵּר. מִיָּד נִכְנָסָה לְנִרְתִּיקָהּ, וְחִזְרָה בְּלְבוּשׁ וְנִטְמָנָה, שְׁכָתוּב כִּי גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, שֶׁחָשַׁב הַפְּתוּב, שֶׁבְּגָלַל שְׁמִיד הַתְּלַבֵּשׁ, לֹא הָיָה מִי שִׁישְׁגִּיחַ בּוֹ. בְּנַפְשׁ הַגֵּר הַזֶּה יוֹדַעַת הַנְּשָׂמָה הַקְּדוּשָׁה בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וְנִהְיִית (וּשׁוֹאֵבָת) מֵהֶם.

פָּתַח אוֹתוֹ זְקֵן וְאָמַר, (שם כד) וַיָּבֵא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעָנָן וַיַּעַל אֶל הָהָר וַיֹּאמֶר. עָנָן זֶה מַהוּ? אֲלָא זֶהוּ הַפְּתוּב (כְּרֵאשִׁית ט) אֶת קִשְׁתִּי נִתְּתִי בְּעָנָן. שְׁנִינוּ שְׁאוֹתָהּ קִשְׁתׁ הַפְּשִׁיטָה אֶת לְבוּשִׁיהָ וְנִתְּנָה אוֹתָם לְמֹשֶׁה, וּבְאוֹתוֹ לְבוּשׁ עָלָה מֹשֶׁה לָהָר, וּמִמֶּנּוּ רָאָה מַה שֶּׁרָאָה וְנִהְיָה מֵהַכֹּל. עַד אוֹתוֹ מְקוֹם בָּאוּ אוֹתָם הַחֲבָרִים, וְהִשְׁתַּטְּחוּ לְפָנָיו אוֹתוֹ זְקֵן וּבְכוֹ וְאָמְרוּ, אֲלֵמְלָא לֹא בָּאנוּ לְעוֹלָם אֲלָא כְּדִי לְשִׁמְעַ דְּבָרִים אֱלוֹ מַפְיָךְ – דִּי לָנוּ!

אָמַר אוֹתוֹ זְקֵן, (אם אֲחֵרֵת יִקַּח לוֹ) חֲבָרִים, לֹא בְּשִׁבִיל זֶה בְּלְבַד הַתְּחִלְתִּי אֶת הַדָּבָר, שֶׁהָרִי זְקֵן כְּמוֹנִי לֹא בְּדַבְרׁ אֶחָד עוֹשֶׂה קִישׁ קִישׁ וְלֹא קוֹרָא, כְּמָה בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁהֵם בְּעַרְבוּבָה בְּתַבּוּנָה שְׁלֵהֶם, וְלֹא רוֹאִים בְּדַרְךְ אֲמַת בַּתּוֹרָה, וְתוֹרָה קוֹרֵאת בְּכֹל יוֹם בְּנִהְיָמָה (בְּאֵהָבָה) אֲלֵיהֶם, וְלֹא רוֹצִים לְהַשִּׁיב רֵאשׁוֹם.

וְאָתָּה עַל גַּב שְׁאוֹמְרָנוּ שֶׁהָרִי הַתּוֹרָה הוֹצִיאָה דָּבָר מִנִּרְתִּיקָהּ, וְנִרְאָה קִטָּן וּמִיָּד נִטְמָן – כֶּךָ הוּא וְדָאִי. וּבְזִמְן שֶׁנִּתְגַּלָּה מִתּוֹךְ נִרְתִּיקָהּ וְנִטְמָן מִיָּד, לֹא עוֹשֶׂה אֶת זֶה אֲלָא לְאוֹתָם שִׁיּוֹדְעִים בָּהּ וְנוֹדְעִים בָּהּ. **מִשָּׁל** לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֵה? לְאֵהוּבָה, שֶׁהִיא יָפָה בְּמִרְאָה וְיָפָה בַּתְּאֵר, וְהִיא טְמוּנָה בְּהַסְתֵּר בְּתוֹךְ הַהִיכָל שְׁלָהּ, וַיֵּשׁ לָהּ אוֹהֵב יְחִידִי שֶׁלֹּא יוֹדְעִים עָלָיו בְּנֵי אָדָם, אֲלָא שֶׁהוּא בְּנִסְתֵּר. אוֹתוֹ אוֹהֵב, מִתּוֹךְ הָאֵהָבָה שְׁאוֹהֵב אוֹתָהּ, עוֹבֵר עַל שַׁעַר בֵּיתָהּ תְּמִיד, מֵרִים עֵינָיו לְכָל צַד. הִיא יוֹדַעַת שֶׁהָרִי הָאוֹהֵב סוֹכֵב שַׁעַר בֵּיתָהּ תְּמִיד. מָה עוֹשֶׂה? פּוֹתַחַת פֶּתַח קִטָּן בְּאוֹתוֹ הִיכָל נִסְתֵּר שֶׁהִיא שֵׁם וּמְגַלָּה אֶת פְּנֵיהָ לְאוֹהֵבָהּ, וּמִיָּד חוֹזֶרֶת וְנִתְכַּפְּסִית. כָּל אוֹתָם שֶׁהִיוּ אֲצֵל הָאוֹהֵב, לֹא רָאוּ וְלֹא הִסְתַּכְּלוּ, פָּרַט לְאוֹהֵב לְבָדוֹ, וּמַעֲיוּ וְלָבוּ וְנִפְשׁוּ הִלְכוּ אַחֲרֶיהָ. וַיּוֹדַע שֶׁמִּתּוֹךְ הָאֵהָבָה שֶׁהִיא אוֹהֵבֶת אוֹתוֹ, נִגְלִית אֵלָיו רַגַע אֶחָד לְעוֹרֵר (אֵלָיו אֵהָבָה) אוֹתוֹ. כֶּךָ הוּא דָּבָר הַתּוֹרָה לֹא נִגְלָה אֲלָא לְאוֹהֵבוֹ. יוֹדַעַת הַתּוֹרָה שְׁאוֹתוֹ חֲכָם לֵב סוֹכֵב שַׁעַר בֵּיתָהּ כָּל יוֹם. מַה הִיא

עושה? מגלה פניה אליו מתוך ההיכל, ורומזת לו רמז, ומיד חוזרת למקומה ונסתרת. כל אלו ששם לא יודעים ולא מסתכלים, אלא רק הוא בלבדו, ומעיו ולבו ונפשו הולכים אחריה, ועל זה התורה נגלית ונכסית והולכת באהבה לאהובה לעורר עמו אהבה.

בא וראה, כך היא דרכה של תורה: בראשונה כשמתחילה להתגלות אל האדם, (ברגע) רומזת לו ברמז. אם יודע – אז טוב, ואם לא יודע – שולחת אליו וקוראת לו פתי. והתורה אומרת לאותו ששלחה אליו: אמרו לאותו הפתי שיקרב לכאן ואדבר עמו. זהו שכתוב מי פתי יסר הנה חסר לב וגו'. קרב אליה, ומתחילה לדבר עמו מאחר פרכת שפורשת לו דברים לפי דרכו, עד שיתבונן לאט לאט, וזהו הדרך.

אחר כך תדבר עמו מאחר שפפש קטן דברי חידה, וזוהי הגדה. אחר שהתרגל אליה, נגלית אליו פנים בפנים ומדברת עמו כל הסודות הנסתרים שלה, וכל הדרכים הנסתרות שהיו שמורים בלבה מימים ראשונים, ואז אותו אדם הוא שלם, בעל תורה ודאי, בעל הבית, שהרי כל סודותיה גלתה לו, ולא רחקה ולא כסתה ממנו כלום.

אומרת לו, ראיך דבר הרמז שרמזתי לך בתחלה? כך וכך היו הסודות, כך וכך הוא. ואז רואה (שהעליונים) שעל הדברים הללו אין להוסיף ואין לגרע מהם, ואז פשט הכתוב כמו שהוא, שלא להוסיף ולא לגרע אפלו אות אחת. ועל כך אנשים צריכים להזהר ולרדף אחרי התורה להיות אוהבים שלה, כמו שנתבאר.

בא וראה, אם אחרת יקח לו. הגלגולים שמתגלגלים בפסוק הזה כמה גדולים ועליונים הם, שהרי כל הנשמות נכנסות בגלגול, ולא יודעים בני אדם דרכי הקדוש ברוך הוא איך עומדים המאזנים ואיך נדונים בני אדם בכל יום ובכל זמן, ואיך נשמות נכנסות לדין עד שלא באות לעולם הזה, ואיך נכנסות לדין אחר שיוצאות מן העולם הזה.

כמה גלגולים וכמה מעשים נסתרים עושה הקדוש ברוך הוא עם כמה נשמות מערטלות, וכמה רוחות מערטלות הולכות באותו העולם שלא נכנסות לפרגוד של המלך, וכמה עולמות מתהפך בהם, והעולם שמתהפך בכמה פלאים נסתרים, ובני אדם לא

יודעים ולא משגיחים, ואיך מתגלגלות הנשמות כאבן בכף הקלע, כמו שנאמר ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע.

(והואיל והתחלנו לגלות) עכשו יש לגלות, שהרי כל הנשמות מהאילן הגדול והתקיף, שהוא הנהר שיוצא מעדן, יוצאות, וכל הרוחות מעץ אחר קטן יוצאות. הנשמה מלמעלה והרוח מלמטה, ומתחברות כאחת כמו זכר ונקבה. וכאשר מתחברות כאחת, אז מאירות אור עליון, ובחבור של שניהם נקרא נר. נר ה' נשמת אדם. מהו נ"ר? נשמה רוח. ועל החבור של שניהם כאחד נקרא נר, שכתוב (משלי ב) נר ה' נשמת אדם.

נשמה ורוח – זכר ונקבה להאיר כאחד, וזה בלי זה לא מאירים ולא נקרא נר. וכשמתחברים כאחד, הכל נקרא נר. ואז מתעטפת הנשמה ברוח לעמד שם למעלה בהיכל הגנוז, שכתוב (ישעיה נז) כי רוח מלפני יעטוף. לא כתוב יתעטף, אלא יעטוף, מה הטעם? משום שנשמות אני עשיתי. שם למעלה בגן, בהיכל הגנוז, מתעטפת ומתלבשת הנשמה ברוח כמו שראוי.

וביין שבאותו היכל לא היה ולא השתמש אלא ברוח ונשמה, הנפש לא באה לשם (משם), אלא מתלבשת באותה רוח שם, וכשירדת לתוך גן עדן התחתון, (בעולם הזה) מתלבשת באותה רוח אחרת שאמרנו, אותה שיוצאה משם והיתה משם, ובכלן היא שורה בעולם הזה ומתלבשת בהם.

אותה רוח שיוצאת מן העולם הזה, שלא התרבתה (שלא נטהרה) ולא התפשטה בעולם הזה, הולכת בגלגול ולא מוצאת מנוחה. באה בגלגול בעולם כאבן בכף הקלע, עד שימצא אותו גואל שיגאלנה, ומביא אותו באותו כלי ממש שהוא היה משתמש בו, ומדביק בו תמיד רוחו ונפשו, והיתה בת זוגו, רוח ברוח, ואותו הגואל בונה אותו כמקדם.

ואותה רוח שהשאיר ונדבקה באותו הכלי, לא נאבדה. שהרי אין אפלו דבר קטן בעולם שאין לו אתר ומקום להטמן ולהתכנס לשם, ולא נאבד לעולמים. ומשום כך, אותה הרוח שהשאיר באותו כלי שם, הוא ודאי רודף אחר העקר והיסוד שלו שיצא ממנו, ומביא אותו ובונה אותו במקומו, במקום של אותה רוח

בת זוגו שִׁיצָאָה עִמוֹ, וְנִבְנָה שָׁם כְּמִקְדָּם, וְזוּהִי בְרִיָּה חֲדָשָׁה עֲכָשׁוּ
בְּעוֹלָם, רוּחַ חֲדָשָׁה וְגוֹף חֲדָשׁ.

וְאִם תֹּאמַר, רוּחַ זוֹ הִיא מֵה שְׁהָיָה – כִּפֹּךְ זֶה, אֲבָל לֹא נִבְנִית אֶלָּא
בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ רוּחַ אַחֲרֵת שֶׁהִשְׁאִיר בְּאוֹתוֹ כְּלִי. כִּאֲנִי יֵשׁ סוּדוֹת
(סוד הסודות באותו כלי). בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ, בְּנִינָן זֶה שֶׁנִּבְנָה, לֹא נִבְנָה אֶלָּא
בְּאוֹתָהּ רוּחַ אַחֲרֵת שֶׁהִשְׁאִיר שָׁם, בְּאוֹתוֹ הַכְּלִי. וְכִשְׁהִתְחִיל לְהִבְנוֹת,
זֶה מוֹשֵׁף אַחֲרָיו שֶׁל אוֹתָהּ רוּחַ שֶׁהוֹלֶכֶת עֲרִטִילָאִית וּמוֹשֵׁף אוֹתָהּ
אֵלָיו, וְשָׁם שְׁתֵּי רוּחוֹת שֶׁהֵן אַחַת. אַחַר כֵּן זוּהִי רוּחַ, וְזוּהִי נִשְׁמָה,
וּשְׁתֵּיהֶן אַחַת.

אִם זָכָה לְהִטְהַר כְּרֹאֲוִי, שְׁתֵּיהֶן הֵן אַחַת לְהִתְלַבֵּשׁ בָּהֶן נִשְׁמָה אַחֲרֵת
עֲלִיוֹנָה. כְּמוֹ שֵׁישׁ לְשֹׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם רוּחַ שֶׁזוֹכוֹת בָּהֶן הַנִּשְׁמוֹת,
אוֹתָן שֶׁקוֹדְמוֹת וְאוֹחֲזוֹת בָּהֶן, וְרוּחַ אַחֲרֵת מְלַמְעֵלָה, וְהַנִּשְׁמָה
הַקְּדוּשָׁה הַתְּלַבְּשָׁה בָּהֶן – אֵף כֵּן גַּם מְשֻׁלוֹ מִמֶּשׁ יֵשׁ שְׁתֵּי רוּחוֹת כְּדִי
לְהִלְבִּישׁ בָּהֶן הַנִּשְׁמָה הָעֲלִיוֹנָה.

וַיְהִי לְזֶה גּוֹף אַחַר שֶׁנִּבְנָה עֲכָשׁוּ חֲדָשׁ. אוֹתוֹ הַגּוֹף הָרֵאשׁוֹן
שֶׁהִשְׁאִיר, מֵה נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ? אוֹ שְׁזֶה בְּרִיקְנוֹת, אוֹ שְׁזֶה
בְּרִיקְנוֹת. לְפִי תְבוּנַת אָדָם נִשְׁמָע, שֶׁהָרֵאשׁוֹן הַזֶּה שְׁלֹא נִשְׁתַּלֵּם
בְּתַחֲלָה נֶאֱבָד, הוֹאִיל וְלֹא זָכָה. אִם כֵּן, לְחִנָּם הַשְׁתַּדֵּל בְּמַצּוֹת
הַתּוֹרָה, אוֹ אֶפְלוֹ בְּאַחַת מֵהֶן? וְהִרִי אָנּוּ יוֹדְעִים שֶׁאֶפְלוֹ רִיקְנִים
שֶׁבִּישְׂרָאֵל, כָּלֵם מְלֵאִים מַצּוֹת כְּרֵמוֹן. וְגוֹף זֶה, אֵף עַל גַּב שְׁלֹא
הַשְׁתַּלֵּם לְהִתְרַבּוֹת וְלִזְכוּת וְלִהְשַׁתְּדֵל בְּעוֹלָם, מַצּוֹת אַחֲרוֹת שֶׁל
הַתּוֹרָה הוּא שְׁמֵר, שְׁלֹא נֶאֱבָדוּ מִמֶּנּוּ, וְכִי לְחִנָּם הֵם הָיוּ?

חֻבְרִים חֻבְרִים, פִּקְחוּ עֵינֵיכֶם, שֶׁהִרִי אָנּוּ יֹדְעֵתִי שְׁכֵן אִתְּם סְבוּרִים
וְיוֹדְעִים, (הַיְעֲלֶה עַל הַדַּעַת) שְׁכָל אוֹתָם גּוֹפִים נִצְטִירוּ הֵם
בְּרִיקְנוֹת, שְׁאִין לָהֶם קִיּוֹם לְעוֹלָמִים. לֹא כֵּן, וְחָס לָנוּ לְהִסְתַּכֵּל
בְּדַבְּרִים הַלָּלוּ.

פְּתַח הַזֶּקֶן וְאָמַר, (תְּהִלִּים קו) מִי יִמְלַל גְּבוּרוֹת ה' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ.
מִי הוּא בְּעוֹלָם שֶׁיִּכּוֹל לְמַלֵּל הַגְּבוּרוֹת שֶׁעוֹשֶׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּעוֹלָם תְּמִיד? אוֹתוֹ גּוֹף הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִשְׁאִיר, לֹא נֶאֱבָד, וַיְהִי לוֹ
קִיּוֹם לְעֵתִיד לְבָא, שֶׁהִרִי אֵת עֲנָשׁוֹ סָבַל בְּכִמָּה מִיָּנִים, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לֹא מְקַפֵּחַ שְׁכַר שׁוֹם בְּרִיּוֹת שֶׁכָּרָא, פָּרַט לְאוֹתָם שֶׁיִּצְאוּ מִתּוֹךְ
הָאֵמוּנָה שְׁלוֹ וְלֹא הָיָה בָּהֶם טוֹב לְעוֹלָמִים, וּפָרַט לְאֵלוֹ שְׁלֹא כָרְעוּ

במודים, שמאלה עושה הקדוש ברוך הוא בריות אחרות, כדי שלא יבנה באותו הגוף בדמות של אדם ולא יקום לעולמים. אבל אלה לא כן.

מה עושה הקדוש ברוך הוא? אם אותה רוח זוכה להתתקן בעולם הזה באותו הגוף האחר, מה עושה הקדוש ברוך הוא? אותו הגואל שגואל אותה, אותה הרוח שלו שמכניס לשם, ומשתף ומערב באותה רוח שהיתה באותו הכלי, ודאי שלא נאבדת. ומה נעשה? שהרי יש שם שלש רוחות (באותו גוף אחר בו יקום. ומה עשה הקדוש ברוך הוא? בא ראה, הגאולה היא שהיה גואל אותה, רוח שלו הרי נכנסת שם ונעצבת, ומשתתפת ומתערבת בכלי ההוא. ואותה הרוח הראשונה שהיתה באותו כלי ונדבקת בו, ודאי שנשארת שם ולא נאבדת, ומשום זה אותה הרוח שעזב באותו הכלי ונדבקה שם, הוא רודף אחר השרש שלו והיסוד שלו שהיה יוצא ממנו ומביאו אליו, ובונה אותו במקום שהיתה בת זוגו. הרי שלש רוחות שם) – אחת שהיתה באותו הכלי ונשארה שם, ואחת אותה שנמשכה לשם והיתה ערטילאית, ואחת אותה שהכניס לשם אותו הגואל והתערב בהן. להיות שלש רוחות אי אפשר, ומה נעשה?

אלף כן הן הגבורות העליונות שעושה הקדוש ברוך הוא. אותה רוח שהכניס לשם אותו הגואל, בו התלבשה הנשמה הזו במקום של לבוש הגרים, (והוא) ואותה רוח ערטילאית ששבה שם להבנות להיות לבוש לנשמה העליונה. ואותה רוח שהיתה בתחלה שנשארה באותו כלי, פרחה משם, והקדוש ברוך הוא מזמין לה מקום בתוך סודות החלונות שבסלע שאחר כתפי הגן עדן, ונטמנת שם. ומתעלה לאותו הגוף הראשון שהיה בתחלה, ובאותה רוח יקום אותו הגוף, וזהו אחד מאותם השנים שאמרנו (למעלה).

אבל אותו הגוף טרם שיקום ענשו גדול, שהרי משום שלא זכה להתרבות, הורידו אותו לתוך האדמה, שסמוכה לארקא, ונדון שם. ואחר כך מעלים אותו לתבל הזאת. עכשו יורד ועכשו עולה, הנה עלה והנה ירד, אין לו מנוחה, פרט לשבתות וימים טובים ובראשי חודשים.

ואלה ישנים באדמת עפר. אדמת – מאדמה. עפר – מתבל. ועל אלו כתוב (דניאל יב) ורבים מישני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם. כל אלה שלא זכו להתתקן. אבל אם זכתה אותה רוח ערטילאית ששבה כמו מקדם להתתקן, אז צדיק

הוא, שהרי אותה רוח שנאמר בה שנשמרה בסלע, תתקן באותו הגוף הראשון, ועל אלה כתוב אלה לחיי עולם ואלה לחרפות וגו'. כל אותם שלא זכו להתקן.

ואלו הן הגבורות העליונות של המלך העליון הקדוש, וכלום לא נאבד. אפלו הבל הפה יש לו אתר ומקום, והקדוש ברוך הוא עושה ממנו מה שעושה, ואפלו דבור של אדם ואפלו קול אינו בריקנות, ואתר ומקום יש לכלם.

זה שנבנה עכשו ויצא לעולם בריה חדשה, אין לו בת זוג, ועל זה לא מכריזים, שהרי בת זוגו אבדה ממנו. בת הזוג שהיתה לו נעשתה אמו, ואחיו לאביו.

זקן זקן, מה עשית? טובה היתה לך השתיקה. זקן זקן, הרי אמרנו שנכנסת לים הגדול בלי חבלים ובלי דגל, מה תעשה? אם תאמר שתעלה למעלה – לא תוכל. ואם תאמר שתירד למטה – הרי עמקו של התהום גדול. מה תעשה? אי זקן, אי זקן, אין לך לחזור לאחור. בזמנים הללו לא היית, ולא התרגלת להחלש בכחך, שהרי ידעת שאדם אחר בכל הדור הזה לא נכנס לאניה בעמק הזה שאתה שם.

בן יוחאי יודע לשמר את דרכו, ואם הוא נכנס לים העמק, הוא משגיח בהתחלה איך יעבר בפעם אחת וישוט בים טרם שיפנס. ואתה, זקן, לא השגחת בתחלה. עכשו, זקן, הואיל ואתה שם, אל תחלש בכחך, אל תעזב את כל דרכך, לשוט לימין ולשמאל, לארץ ולרחב, לעמק ולגבה. אל תפחד. זקן זקן, התחזק בכחך. כמה גברים חזקים שברת בכחם וכמה קרבות נצחת.

בכה, פתח ואמר, (שיר ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו. פסוק זה פרושהו, וכך הוא. אבל צאינה וראינה, וכי מי יכול לראות במלך שלמה, שהוא המלך שהשלוש שלו? והרי הוא נסתר מכל חילות המרומים שלמעלה באותו מקום, (ישעיה סד) שעין לא ראתה אלהים זולתך, ואתה אמרת צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה? ועוד, שהרי כבודו, כל המלאכים העליונים שואלים ואומרים איה מקום כבודו?

אָלֵא, מה שאמר צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ שְׁלָמָה, בְּעֶטְרָה כְּתוּב, וְלֹא כְּתוּב וּבְעֶטְרָה. שְׁכַל מִי שְׂרוּאָה אוֹתָהּ עֶטְרָה, רוּאָה אֶת הַנְּעָם שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוּ. שְׂעֶטְרָה לוֹ אָמוּ, הָרִי שְׁנִינוּ, קוּרָא לָהּ בֵּת וְקוּרָא לָהּ אַחוֹת, קוּרָא לָהּ אִם, וְהַכֹּל הוּא, וְהַכֹּל הִיָּה. מִי שִׁיסְתַּכַּל וַיִּדַע אֶת זֶה, יִדַע חֻכְמָה נִכְבְּדָה.

עֲבָשׁוּ מָה אַעֲשֶׂה? אִם אָמַר סוּד נִסְתָּר זֶה – לֹא צָרִיךְ לְגַלוֹת. אִם לֹא אָמַר – יִשְׁאָרוּ הַצְּדִיקִים הַלְלוּ יְתוּמִים מִן הַסּוּד הַזֶּה. נָפַל אוֹתוֹ הַזִּקְן עַל פְּנָיו וְאָמַר, (תהלים לא) בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְּדִיתָהּ אוֹתִי ה' אֵל אֱמֶת. כְּלִי שִׁהִיָּה לְמִטָּה, אֵיךְ יַעֲשֶׂה לְמַעְלָה? בַּעֲלָהּ שִׁהִיָּה לְמַעְלָה, אֵיךְ יִתְהַפֵּךְ וַיְהִיָּה לְמִטָּה? בֵּת זוּגוּ נַעֲשֶׂתָה אָמוּ? תְּמִיָּה עַל תְּמִיָּהָה. אַחִיו הוֹפֵךְ לְאָבִיו? אִם אָבִיו שִׁבְרָא שׁוֹנָה יִגְאֵל אוֹתוֹ – יָפָה, אָבֵל אַחִיו שִׁהִיָּה אָבִיו? וְכִי זוֹ לֹא תְּמִיָּהָה?! עוֹלָם הַפּוֹךְ הוּא! וְדָא שְׂעֲלִיוֹנִים לְמִטָּה וְתַחֲתוֹנִים לְמַעְלָה.

אָלֵא, (דניאל ב) יְהִיָּה שֵׁם הָאֱלֹהִים מְבָרַךְ מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, שֶׁהַחֻכְמָה וְהַגְּבוּרָה שָׁלוּ הִיא, וְהוּא מְשַׁנֵּה עֲדָנִים וְזִמְנִים וְגו'. יוֹדַע מָה בַּחֲשֻׁכָה, וְהָאוֹר עִמוֹ שְׂרוּי. בֵּא וּרְאָה, מִי שִׁשְׂרוּי בְּאוֹר לֹא יוּכַל לְהִסְתַּכַּל וְלִרְאוֹת מָה שֶׁבַח־שִׁכָּה. אָבֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא כָךְ, יוֹדַע מָה בַּחֲשֻׁכָה אֵף עַל גַּב שֶׁהָאוֹר שְׂרוּי עִמוֹ. מִתּוֹךְ הָאוֹר מִסְתַּכַּל בַּחֲשֵׁךְ וַיּוֹדַע כֹּל מָה שִׁשְׂשָׁם.

הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ אָמוּ מְעוֹרֵר לְלַמַּד תְּקוּנֵי זֶהר הַנְּנִי רוּשָׁם לָהּ, תְּלַמִּידֵי הַמְּבַהֵק הָרַב הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ מוֹרִינוּ יַעֲקֹב יוֹסֵף הַכֹּהֵן גֵּר וְיָאִיר, בַּקְּצָרָה עַל גֵּר קֵטָן בְּכִיּוֹן בְּכַדִּי שֶׁתִּשָּׂא אוֹתוֹ בְּכָל עֵת. קַבְּלֵתִי מִמּוֹרֵי וְרַבֵּי וְכו' [הַבַּעַל שֵׁם טוֹב], תְּקוּנִים יִלְמַד בְּכָל הַשָּׁנָה בְּכָל יוֹם. (כְּתָר שֵׁם טוֹב) קַל נַעֲמִימוּתָא אַתְּעָר. אַתְּעָרוּ נְיִמִין דְּמִיכִין דְּשִׁינְתָא בַּחוּרֵיהוֹן וְנֹאֲיָנִים מִבְּקִשִּׁים לְהַשִּׁיג סוּדוֹת הַתּוֹרָה, דְּרַךְ אֱמֶת, וְלֹא יִדְעִי וְלֹא מִסְתַּכְּלוּ, וְלֹא חֲמָאן. אֲטִימִין אוּדְנִין, כְּבַדִּין דְּלִבָּא, נְיִמִין וְלֹא יִדְעִין. אוּרִייתָא קִימָא קִמְיָהוּ, וְלֹא מִשְׁגִּיחוּן וְלֹא יִדְעִי בְּמָה מִסְתַּכְּלוּ, חֲמָאן וְלֹא חֲמָאן. אוּרִייתָא רְמַאת קִלִּין אֶסְתַּכְּלוּ טַפְשִׁין, פְּתַחוּ עֵינֵינוּ, וְתַנְדְּעוּן. לִית מֵאן דְּיִשְׁגַּח, וְלִית מֵאן דְּיִרְכִין אוּדְנִיָּה, עַד מָה תְּהוּוֹן בְּגוֹ חֲשׂוּכָא דְרַעוּתֵינוּ. אֶסְתַּכְּלוּ לְמַנְדַּע, וְאַתְגְּלִי לְכוּן נְהוּרָא דְנְהִיר.

(וְהַר חֶלֶק א' דְּף קס"א: בְּסִתְרֵי תוֹרָה)